

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Micháliku a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 27. septembra 2012 v Bratislave, v trestnej veci obvineného **A. A. a spol.** pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné, o sťažnosti obvineného A. A. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-1T 28/2012, z 10. septembra 2012 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného A. A. **s a z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd v Pezinku uznesením, sp. zn. PK-1T 28/2012, z 10. septembra 2012 rozhodol, že podľa § 72 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ponecháva obvineného A. A. vo väzbe.

Podľa § 72 ods. 1 písm. b/, § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obvineného o prepustenie z väzby zamietol.

Podľa § 72 ods. 1 písm. b/ a § 80 ods. 1 písm. b/, ods. 2 Trestného poriadku per analogiam s poukazom na článok 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článok 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd písomný sľub obvineného A. A. na nahradenie väzby neprijal.

Podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku per analogiam s poukazom na článok 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článok 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd peňažnú záruku za obvineného A. A. ponúknutú matkou Ing. M. A. a otcom Ing. M. A. neprijal.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku per analogiam s poukazom na článok 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článok 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prevzatie záruky dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným A. A. neprijal.

Proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu podal do zápisnice o neverejnom zasadnutí sťažnosť obvinený. V písomných dôvodoch sťažnosti uviedol :

Záveru súdu sú nesprávne a napadnuté uznesenie súdu je v časti aj nepreskúmateľné. Má za to, že väzobný dôvod v danom štádiu konania už nie je daný. Od počiatku obvinenia popiera akúkoľvek účasť na skutkoch, ktoré sa mu v predmetných uzneseniach o vznesení obvinenia, kladú za vinu. Hoci vo veci bola podaná obžaloba, zo žiadneho doteraz vykonaného dôkazu nevyplýva, že by páchal trestnú činnosť po dlhšiu dobu za účelom získavania finančných prostriedkov. Súd sa nevysporiadal so skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojej žiadosti o prepustenie z väzby. Má za to, že takýto postup súdu je neprípustný a napadnuté uznesenie potom nespĺňa náležitosti zákonného rozhodnutia v zmysle ust. § 176 ods. 2 Trestného poriadku.

Z konštantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že skutočnosti, ktoré boli v čase rozhodovania o vzatí do väzby postačujúce na vzatie do väzby, sa stávajú po dlhšej dobe nedostatočnými na jej ďalšie trvanie. A bez prístúpenia ďalšej konkrétnej skutočnosti, ktorá by odôvodňovala obavu, že by obvinený mal aj po prepustení z väzby na slobodu páchať trestnú činnosť, by zakladala nezákonnosť jej ďalšieho trvania.

Súd sa vôbec nezaoberal, ktorá konkrétna skutočnosť má zakladať obavu z pokračovania v páchaní trestnej činnosti.

V jeho prípade k dôvodom väzby, ktoré boli ustálené pri jeho vzatí do väzby dňa 29. februára 2012, resp. 08. marca 2012, t. j. pred viac ako šiestimi mesiacmi, nepristúpila žiadna ďalšia skutočnosť, ktorá by odôvodňovala jej ďalšie trvanie.

V tejto súvislosti poukázal na to, že dôvody väzby musia byť vždy odôvodnené konkrétnymi a hodnovernými skutočnosťami a nestačia len stereotypné dôvody a pod.

Pokiaľ ide o odôvodnenie tzv. preventívnej väzby súd len všeobecne a opätovne skonštatoval, že obava z pokračovania trestnej činnosti má vyplývať z toho, že trestná činnosť mala byť páchaná po dlhšiu dobu za účelom získavania finančných prostriedkov, mal sa dopustiť protiprávneho konania viacerými skutkami a ďalej len poukázal na charakter jeho trestnej činnosti.

Je toho názoru, že pokiaľ sú poskytnuté náležité záruky, že trestne stíhaná osoba sa trestného konania osobne zúčastní, alebo že nebude pokračovať v páchaní trestnej činnosti, nemala by sa vo väzbe nachádzať.

Väzba je len zaistovacím úkonom a nie represívnym, a ak je možné ju nahradiť iným spôsobom, za súčasného prijatia účinných obmedzení uložených obvinenému v tomto prípade či už písomným sľubom, peňažnou zárukou alebo dohľadom podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, prípadne ich kombináciou, má za to, že takýto postup by mal mať prednosť pred väzobným stíhaním aj s poukazom na čl. 17 ods. 1, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.

Je toto názoru, že v jeho prípade nie sú dané dôvody väzby v zmysle ust. § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku. Preto žiada, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako nadriadený súd napadnuté uznesenie zrušil v celom rozsahu a prepustil ho z väzby na slobodu. Alternatívne žiada, aby bol prijatý jeho písomný sľub, ponúknutá peňažná záruka jeho rodičov alebo prijatý dohľad probačného a mediačného úradníka ako náhrada jeho väzby a bol prepustený z väzby na slobodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri rozhodnutí o sťažnosti preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok nie je dôvodná.

Z pripojeného spisového materiálu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že obvinenému bolo dňa 27. marca 2011 uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odbor Bratislava pod ČVS: PPZ-283/BOK-B2-2010, vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. b/, písm. c/,

písm. d/, ods. 2 písm. l/ Tr. por. na tom skutkovom základe, ako je to uvedené vo výroku uznesenia.

Dňa 16. februára 2012 bolo A. A. vznesené obvinenie uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odbor Bratislava, ČVS: PPZ-57/BOK-BA-2012, v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a v bode 2/ z obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 3 písm. a/, ods. 4 písm. c/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a/ a § 141 písm. a/ Trestného zákona, sčasti dokonaný, sčasti vo vzťahu k § 186 ods. 3 písm. a/ Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je to uvedené vo výroku uznesenia vyšetrovateľa.

Uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odbor Bratislava, ČVS: PPZ-80/BOK-BA-2012, z 8. marca 2012 boli citované uznesenia o vznesení obvinenia voči A. A., spojené na spoločné konanie.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci obvineného A. A. 27. augusta 2012, podal na Špecializovaný trestný súd Pezinok na obvineného obžalobu pre skutky a trestné činy, pre ktoré boli A. A. vznesené obvinenia.

Obvinený bol vzatý do väzby uznesením sudcu Špecializovaného trestného súdu Pezinok, sp. zn. Tp 12/2012, z 29. februára 2012 z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Sťažnosť obvineného bola zamietnutá uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tost 7/2012, z 8. marca 2012. 21. júna 2012 podal obvinený žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú Špecializovaný trestný súd uznesením, sp. zn. Tp 12/2012, 4. júna 2012 zamietol. Sťažnosť obvineného zamietol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 1 Tost 25/2012, zo 4. júla 2012.

21. augusta 2012 podal obvinený žiadosť o prepustenie z väzby a navrhol nahradenie väzby písomným sľubom, ponukou peňažnej záruky, ktorú by zložili jeho rodičia a dohľadom probačného a mediačného úradníka. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky spis predložil Špecializovanému trestnému súdu Pezinok s tým, že po preskúmaní vyšetrovacieho spisu podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosti obvineného A. A. nevyhovelo a na slobodu ho neprepustil, pretože dôvody väzby naďalej trvajú.

Sudca Špecializovaného trestného súdu Pezinok vo veci rozhodol tak, ako je to uvedené na str. 1 uznesenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožňuje s názormi obvineného uvedenými v sťažnosti v tom smere, že sudca Špecializovaného trestného súdu neodôvodnil dostatočne dôvody trvania väzby u obvineného, odôvodnenie je len všeobecné, a tieto skutočnosti sú v rozpore s platnou rozhodovacou činnosťou Európskeho súdu pre ľudské práva a rozhodnutiami ústavného súdu.

V prvom rade pri rozhodovaní o väzbe či už ide o vzatie do väzby alebo o rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby je potrebné brať do úvahy motív páchania trestnej činnosti, charakter páchania trestnej činnosti, dĺžku po ktorú bola trestná činnosť páchaná, vyhodnotiť osobu obvineného, jeho pomery a ďalšie skutočnosti.

Obvinený v sťažnosti uviedol, že skutočnosti, ktoré boli v čase rozhodovania o vzatí do väzby postačujúce na vzatie do väzby sa stávajú po dlhšej dobe nedostatočnými na ďalšie trvanie. Vzhľadom na túto skutočnosť je potrebné vychádzať z dĺžky trvania väzby u obvineného. Obvinený bol vzatý do väzby uznesením sudcu Špecializovaného trestného súdu Pezinok, sp. zn. Tp 12/2012, z 29. februára 2012, obžaloba bola podaná 27. augusta 2012. Do celkovej lehoty trvania väzby je treba započítať aj väzby vo veci, ČVS: PPZ-283/BOK-B2-2010, od 25. marca 2011 do 27. februára 2012. Lehoty trvania väzby sú ustanovené v § 76 ods. 6, ods. 7 Tr. por. Vzhľadom na závažnosť trestnej činnosti, z ktorej je obvinený podozrivý, nie je možné hovoriť o neprimeranej dĺžke trvania väzby. Obvinený je podozrivý zo spáchania obzvlášť závažných zločinov a zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. Súdny konajúce vo veci (sudcovia Špecializovaného trestného súdu Pezinok, senáty Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, rozhodujúci o sťažnostiach obvineného proti rozhodnutiam sudcu Špecializovaného trestného súdu Pezinok) vo svojich rozhodnutiach uviedli skutočnosti, ktoré nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že skutky spáchal obvinený. Nie je preto povinnosťou súdu stále tieto skutočnosti v každom ďalšom rozhodnutí opätovne uvádzať, ale stačí odkaz na skutočnosti, ktoré súdy vo svojich rozhodnutiach uviedli. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožňuje s tvrdením obvineného, že nie sú dôkazy v spisovom materiáli, ktoré by usvedčovali obvineného zo spáchania trestného činu. Nie je podstatné ani jeho tvrdenie, že on trestnú činnosť nespáchal a popiera spáchanie trestného činu. Špecializovaný

trestný súd vo svojom rozhodnutí uviedol niektoré dôkazy, svedecké výpovede, ktoré usvedčujú obžalovaného zo spáchanej trestnej činnosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že okrem svedeckých výpovedí B., P., L. T. sa v spise nachádzajú ďalšie dôkazy (ďalšie svedecké výpovede), listinné dôkazy, výsledky znaleckého dokazovania, ktoré usvedčujú obvineného zo spáchania trestnej činnosti. Pri rozhodovaní o väzbe nie je potrebné uviesť, ktoré dôkazy usvedčujú obvineného zo spáchanej trestnej činnosti a vyvracať obranné tvrdenia obvineného, ktoré spočívajú v tom, že on popiera spáchanie trestného činu a trestnú činnosť nespáchal. Nie je potrebné vyhodnocovať dôkazy. Pri rozhodovaní o väzbe musia byť splnené formálne a materiálne podmienky stanovené v Trestnom poriadku na to, aby súd mohol rozhodnúť o tom, že podozrivého páchatel'a berie do väzby. Stačí, že sú dané dôvody pre podozrenie, že skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti. Trestná činnosť mala byť páchaná od r. 2006 do 26. marca 2011. Vzhľadom na dobu páchania trestnej činnosti, jej charakter, spôsob páchania, vedúce postavenie obvineného pri páchaní trestnej činnosti hrozí aj v tomto štádiu konania (aj po podaní obžaloby) dôvodná obava, že by pokračoval v páchaní trestnej činnosti.

Najvyšší súd sa nestotožňuje s názorom obvineného, že k dôvodom väzby, ktoré boli ustálené pri jeho vzatí do väzby pred viac ako 6 mesiacmi, by mala pristúpiť ďalšia skutočnosť, ktorá by odôvodňovala jej ďalšie trvanie.

Podstatou väzby je pozbavenie osobnej slobody obvineného. Väzba je procesným opatrením a ako zabezpečovací inštitút nemá sankčnú povahu. Vo väzbe dochádza k obmedzeniu práv obvineného, obvinený je v režime kontroly a musí sa správať v súlade s poriadkom pre výkon väzby. Ďalšia skutočnosť, ktorá by mohla prispieť k zhoršeniu jeho postavenia je to, že nerešpektuje poriadok pre výkon väzby, dopustí sa protiprávneho konania alebo prípadne trestného činu. Z tvrdenia obvineného sa dá vyvodiť záver, že ak by sa takéhoto protiprávneho konania nedopustil, mal by to byť dôvod na to, že ak by k dôvodom väzby, ktoré boli dané nepristúpila žiadna skutočnosť nová, ktorá by odôvodňovala jej ďalšie trvanie, obvinený by mal byť prepustený z väzby. S takýmto názorom nie je možné súhlasiť a dôvody väzby je potrebné posudzovať tak, ako to je uvedené v rozhodnutiach súdov konajúcich vo veci.

V súlade so zákonom je aj rozhodnutie sudcu Špecializovaného trestného súdu v tom, že neprijal písomný sľub obvineného, ponúknutú peňažnú záruku a prevzatie záruky dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Pritom či súd prijme prostriedky nahradzujúce väzbu je potrebné vychádzať z toho, že tieto prostriedky sú len možnosťami a nie oprávnením osoby, u ktorej je pozbavená osobná sloboda. Súdny pri rozhodovaní musia skúmať či záruka alebo sľub je dostatočný, a to vzhľadom na osobu obvineného, na povahu trestného činu, z ktorého je obvinený podozrivý. Špecializovaný trestný súd tieto skutočnosti vyhodnotil pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby a najvyšší súd sa stotožňuje s jeho závermi a konštatuje, že neboli splnené podmienky na prijatie uvedených inštitútov nahradzujúcich väzbu.

Rozhodnutie Špecializovaného trestného súdu vo veci je správne a zákonné, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť obvineného ako nedôvodnú zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 27. septembra 2012

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Vypracoval : JUDr. Daniel Hudák

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová